

NATIONAL INSTITUTE
OF REGIONAL DEVELOPMENT
ESTD 2021

AG
GR University

Тези доповідей

IV Міжнародної науково-практичної онлайн-
конференції

**«Актуальні проблеми, пріоритетні напрямки та
стратегії розвитку України»**

10 лютого 2022 р.

Київ 2022

Актуальні проблеми, пріоритетні напрямки та стратегії розвитку України: тези доповідей IV Міжнародної науково-практичної онлайн-конференції, м. Київ, 10 лютого 2022 року/ редкол. О.С. Волошкіна та ін. – К.: ІТТА, 2022. – 180 с.

Конференція проводиться за підтримки Проекту Еразмус+ «Multilevel Local, Nation- and Regionwide Education and Training in Climate Services, Climate Change Adaptation and Mitigation / Багаторівнева освіта та професійне навчання з питань кліматичних послуг, адаптації до змін клімату та їх пом'якшення в локальному, національному та регіональному масштабах – ClimEd», № 619285-EPP-1-2020-1-FI-EPPKA2-CBHE-JP (15.11.2020 – 14.11.2023)

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Збірник містить тези доповідей учасників Міжнародної науково-практичної конференції з широкого кола питань, пов'язаних із актуальними проблеми, пріоритетні напрямки та стратегіями розвитку України.

Були охоплені наступні напрямки:

- екологія;
- безпека життєдіяльності;
- економіка підприємства та управління;
- освіта;
- право;
- соціальні комунікації, медіа;
- сучасні інформаційні технології;
- технічні науки.

Редакційна колегія: О.С. Волошкіна, д-р техн. наук, професор кафедри охорони праці та навколишнього середовища, (головний редактор); А.В. Гончаренко, асистент кафедри охорони праці та навколишнього середовища (заступник головного редактора); О.Г. Жукова, канд. техн. наук, доцент кафедри охорони праці та навколишнього середовища (відповідальний секретар)

Організаційний комітет:

Волошкіна Олена Семенівна, доктор технічних наук, професор,
Київський національний університет будівництва та архітектури

Гончаренко Артем Вадимович, аспірант, Київський національний
університет будівництва та архітектури

Жукова Олена Григорівна, кандидат технічних наук, Київський
національний університет будівництва та архітектури

Кривомаз Тетяна Іванівна, доктор технічних наук, професор,
Київський національний університет будівництва та архітектури

Плоский Віталій Олексійович, доктор технічних наук, професор,
Київський національний університет будівництва та архітектури

Ткаченко Тетяна Миколаївна, доктор технічних наук, професор,
Київський національний університет будівництва та архітектури

Воденніков Сергій Анатолійович, доктор технічних наук, професор,
НУ «Запорізька політехніка»

Воденнікова Оксана Сергіївна, кандидат технічних наук, доцент,
Запорізький національний університет

Тези представлені в авторській редакції. За достовірність інформації, що викладена в тезах доповідей, відповідальність несуть їх автори. Зміст публікації є виключно думкою авторів та не обов'язково відображає офіційну позицію організаторів.

ІТТА, 2022

Савченко Антоніна Михайлівна
аспірант, спеціальність 101 «Екологія»
Київський національний університет будівництва і архітектури
ЕКОЛОГІЯ (Імплементация Європейського екологічного права)

ІМПЛЕМЕНТАЦІЯ ЕКОЛОГО-ПРАВОВИХ АСПЕКТІВ ЗЕЛЕНОГО БУДІВНИЦТВА В ЗАКОНОДАВСТВО УКРАЇНИ

Анотація. Розглянуто концепцію та задачі зеленого будівництва, міжнародні екологічні стандарти, їх впровадження в Україні. Особливу увагу приділено дослідженню напрямку енергоефективності будівель, його закріпленню в національному законодавстві України.

Ключові слова: кліматичні зміни, Цілі сталого розвитку, зелене будівництво, сертифікація будівель і споруд.

Вступ. Вже в кінці минулого тисячоліття глобальними проблемами людства стали зміна клімату, вичерпність ресурсів. Задля збереження планети для майбутніх поколінь і при цьому забезпечення якісних умов життя населення були ухвалені Цілі сталого розвитку на Саміті ООН. Україна також приєдналася до глобального процесу сталого розвитку. 28.02.2019р. Верховною Радою України прийнято Закон України «Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року»[1], а 30.09.2019р. Президент України видав Указ «Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року» [2] в якому закріплено викладені в Національній доповіді «Цілі сталого розвитку: Україна» цілі для реалізації на регіональному рівні.

Будівельна галузь, яка є одним з найбільших споживачів енергоресурсів має високий вплив на навколишнє середовище. Впровадження принципів зеленого будівництва створює великий потенціал енергозбереження та раціонального використання природних ресурсів. Концепція зеленого будівництва пронизана ідеологією екологічності, що охоплює весь життєвий цикл будівлі. Застосування принципів зеленого будівництва розпочинається з моменту розробки проекту будівлі, планування будівництва і завершується демонтажем та утилізацією. Будівлі та споруди побудовані за принципами зеленого будівництва мають якісний дизайн з точки зору екології і комфорту людини, високу ефективність використання енергії, води, природних матеріалів, а їхній вплив на здоров'я людини і навколишнє середовище зводиться до мінімуму. Метою зеленого будівництва є раціональне використання ресурсів і природних матеріалів, створення комфортних будівель з мінімальним впливом на навколишнє середовище, використання енергозберігаючих технологій, збереження, а по можливості і відновлення екосистеми. Одним із способів реалізації ЦСР в галузі будівництва стала сертифікація будівель за екологічними показниками. Екологічні будівлі є більш цінними за рахунок нижчих витрат на експлуатацію та обслуговування. Завдяки їхній високій якості, очевидній для власників, орендарів та користувачів, їх простіше продати чи здати в оренду. Сертифіковані будівлі можна порівнювати як на національному, так і на міжнародному рівні. Попит на сертифіковані будівлі постійно зростає [3].

Постановка завдання. Мета даної статті полягає в огляді основних критеріїв зеленого будівництва, міжнародних екологічних стандартів зеленого будівництва та їх впровадження в національному законодавстві України.

Викладення основного матеріалу.

Останнім часом термін зелене будівництво набув популярності і по різному трактується в літературі. На нашу думку, доречним є визначення терміну зелене будівництво наведене в проекті Закону України «Про додаткові заходи зниження негативного впливу офісних будівель на навколишнє середовище», а саме - система заходів, спрямованих на збільшення ефективності використання природних ресурсів з одночасним зменшенням негативного впливу будівель на навколишнє середовище та на життєдіяльність людини, протягом циклу будівництва та обслуговування будівель [4]. Основними факторами для розвитку зеленого будівництва стали ті ж самі глобальні проблеми, що спонукали формування концепції сталого розвитку. Задачі які покликано вирішити за рахунок зеленого будівництва це:

- скорочення негативного впливу будівництва і будівель на здоров'я людини і довкілля за рахунок ефективного використання ресурсів і новітніх технологій;

- скорочення викидів, відходів та інших негативних дій на довкілля;

- скорочення витрат на обслуговування будівель і споруд.

Отож, зелене будівництво враховує екологічний, соціальний та економічний аспект сталого розвитку.

Зелене будівництво завжди асоціюється з енергоефективністю будівлі. В Україні національними стандартами що регулюють норми енергоефективності в будівництві є ДБН В.2.6-31:2016 «Теплова ізоляція будівель» [5], ДСТУ Б EN 15217:2013 «Енергетична ефективність будівель» [6]. Ширше питання енергоефективності будівель розглядається в директивах ЄС - EPBD (Energy Performance of Buildings Directive). Ратифікувавши Угоду з ЄС Україна розпочала процес імплементації екологічних норм ЄС в національне законодавство, намагаючись виконувати всі директиви дотримуючись строків.

Комплексний підхід до питання відповідності будівлі критеріям зеленого будівництва проявляється в стандартах які продовжують розвиватися і які встановлюють критерії оцінювання будівлі з погляду її впливу на людину і навколишнє середовище. Для всіх систем сертифікації які нині існують характерний підхід зеленого будівництва: максимальний комфорт з мінімальними енергозатратами і впливом на довкілля протягом всього життєвого циклу будівлі. Найбільшої популярності в світі набули системи сертифікації LEED (США), BREEAM (Великобританія), DGNB (Німеччина).

Найстарішою та найрозповсюдженішою є система сертифікації BREAM (Building Research Establishment Environmental Assessment Method) Даною системою сертифікації вже атестовано біля 300 000 будівель. В Києві такою будівлею є БЦ «Астарта» на вул. Ярославській. Слідуючою за розповсюдженістю та кількістю сертифікованих об'єктів є система LEED (Leadership in Energy and Environmental Design). Згідно даних компанії, вже близько 30000 об'єктів отримали сертифікат, та більше 40000 на стадії

сертифікації. Система оцінювання DGNB (German Sustainable Building Council) це німецький стандарт оцінювання екологічної та енергетичної стійкості будівлі. З'явився відносно не так давно, але за цією системою вже атестовано близько 1 000 об'єктів. Відноситься до прогресивних стандартів другого покоління, адже включає в собі найкращі методи та підходи до оцінювання [7].

В Україні сертифікація будівель за стандартами зеленого будівництва є добровільною і тому цей напрямок розвивається повільно. Однак один із напрямків сертифікації – енергоефективність будівель уже знайшла своє відображення в національному законодавстві. Так стаття 7 Закону України «Про енергетичну ефективність будівель» 2118-VIII [8] встановлює, що об'єкти будівництва (нового будівництва, реконструкції, капітального ремонту), що за класом наслідків (відповідальності) належать до об'єктів із середніми (СС2) та значними (СС3) наслідками, що визначаються відповідно до Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності» [9] підлягають обов'язковій сертифікації енергетичної ефективності, а це вже хороший початок для масштабного впровадження сертифікації будівель. На виконання норм закону Наказом Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України «Про затвердження Порядку проведення сертифікації енергетичної ефективності та форми енергетичного сертифіката» №172 від 11.07.2018 затверджено зразок сертифікату енергетичної ефективності [10].

Висновок. Взявши на себе зобов'язання за Угодою з ЄС, Україна сформулила «Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року» і запустила процес впровадження критеріїв зеленого будівництва в масштабах всієї держави. Закони України «Про енергетичну ефективність будівель», «Про оцінку впливу на довкілля», «Про відходи» стали гарним показником імплементації еколого-правових аспектів зеленого будівництва в законодавчу базу України.

Література:

1. Закон України «Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року» №2696-VIII від 28.02.2019. - [Електронний ресурс] - Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2697-19#Text> Дата доступу: 5.02.2022.

2. Указ Президента України 722/2019 «Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року» від 30.09.2019. - [Електронний ресурс] - Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/722/2019#Text> Дата доступу: 5.02.2022.

3. Зелене будівництво — сертифіковане екологічне будівництво. — [Електронний ресурс] - Режим доступу: <https://www.geze.ua/uk/cikavini-temi/zelene-budivnictvo> Дата доступу: 5.02.2022.

4. Проект Закону України «Про додаткові заходи зниження негативного впливу офісних будівель на навколишнє середовище» від 24.12.2010 № 7515. - [Електронний ресурс] - Режим доступу: <https://ips.ligazakon.net/document/JF5SR00A?an=3> Дата доступу: 5.02.2022.

5. ДБН В.2.6-31:2016 «Теплова ізоляція будівель». - [Електронний ресурс] - Режим доступу: <https://dbn.co.ua/load/normativy/dbn/1-1-0-13> Дата доступу: 6.02.2022.

6. ДСТУ Б EN 15217:2013 «Енергетична ефективність будівель». - [Електронний ресурс] - Режим доступу: http://odz.gov.ua/lean_pro/normdocs/files/DSTU_B_%D0%95N_15217-2013.pdf Дата доступу: 6.02.2022.

7. Стандарти сертифікації будівель з енергоефективності: LEED, BREAM, DGNB та інші. - [Електронний ресурс] - Режим доступу: <https://advansys.ua/news/standarty-serifikacii-zdanij-po-jenergojeffektivnosti-leed-bream-dgnb-i-drugie/> Дата доступу: 6.02.2022.

8. Закон України «Про енергетичну ефективність будівель» 2118-VIII. - [Електронний ресурс] - Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2118-19#Text> Дата доступу: 6.02.2022.

9. Закон України «Про регулювання містобудівної діяльності». - [Електронний ресурс] - Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/go/3038-17> Дата доступу: 6.02.2022.

10. Наказ Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України «Про затвердження Порядку проведення сертифікації енергетичної ефективності та форми енергетичного сертифіката» №172 від 11.07.2018. - [Електронний ресурс] - Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0825-18#Text> Дата доступу: 6.02.2022.

***Керівник:** Ткаченко Тетяна Миколаївна доктор технічних наук, професор, професор кафедри охорони праці та навколишнього середовища*

Долгий Олександр Андрійович

*головний науковий співробітник НДЦ цивільного захисту
Інституту державного управління та наукових досліджень з цивільного захисту*

Овчаренко Богдан Олександрович

*науковий співробітник НДЦ цивільного захисту
Інституту державного управління та наукових досліджень з цивільного захисту*

Долгий Андрій Олександрович

кандидат економічних наук, провідний інженер відділу майнових та земельних ресурсів

Філії «Вокзальна компанія» АТ «Укрзалізниця»

Яковлєва Ярослава Анатоліївна

*науковий співробітник НДЦ цивільного захисту
Інституту державного управління та наукових досліджень з цивільного захисту*

ЕКОЛОГІЯ ТА БЕЗПЕКА ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ

(Безпека життєдіяльності)

**ФОНД ЗАХИСНИХ СПОРУД ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ УКРАЇНИ:
АКТУАЛЬНІ АСПЕКТИ НОРМАТИВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ**